ons, waar we één zijn in het geloof, ook de eenheid der Christelijke Kerk weer herstellen«, dat is de bede, die ook in ons hart tegenover deze Gereformeerde broederen leeft.

De wisseling aan het Departement van Koloniën.

Voor ons Gereformeerde volk en niet alleen voor hen, maar voor heel ons Christelijk Nederland is het een oorzaak van smart dat de heer Idenburg wegens gezondheidsredenen ontslag moest vragen als Minister van Koloniën.

Idenburg had zoo ten volle het vertrouwen van ons volk. Niet in de eerste plaats omdat hij zulk een eminent Staatsman is gebleken, aan wiens talenten ook de tegenstanders hulde brengen, maar omdat hij voor alle dingen Evangeliebelijder is; een man wiens belijdenis en leven in volkomen harmonie zijn, die zoo diep de nooden en behoeften van Indië kent, en weet, dat alleen de Christelijke religie den inlander helpen en verheffen kan. Idenburg op den troon te Buitenzorg of achter de ministerieele tafel als beheerder van het Departement van Koloniën te zien, gaf daarom zulk een gevoel van volkomen gerustheid. Al wat hij als Regeeringspersoon doen kon om de Zending, het Christelijk onderwijs en de uitbreiding van Gods Koninkrijk te bevorderen, zou hij doen. Dat wist men. En dat gaf niet alleen vertrouwen, maar prikkelde ook den ijver om Indië den schat van het Evangelie te brengen.

Dat de taak hem te zwaar is geworden, valt te begrijpen. Na den langen en zoo vermoeienden dienstijd in Indië doorgebracht, had hij recht gehad op een langere rust tot herstel van kracht. Ongedeerd komt men uit Indië niet terug. Dat Idenburg toch, toen de Koningin hem riep, de taak van Minister weer aanvaardde, was een daad van zelf-opoffering. En thans moest hij zijn ambt wel neerleggen. Zijn leven is te kostbaar, dan dat hij het in de waagschaal stellen mocht. Van harte hopen we, dat de ingezonken levenskracht zich weer herstellen moge en we nog jaren lang in zijn bezit ons mogen verheugen. Maar laat men dan ook verstaan, dat wat Idenburg op dit oogenblik noodig heeft voor alle dingen — rust is. Terstond na zijn terugkeer uit Indië, begon men van alle zijden hem met allerlei arbeid te overladen. Er sprak daaruit groote waardeering, een gevoel van blijdschap, dat men van zijn raad weer gebruik kon maken. Maar wijs was het toch niet. Wie hem ontmoette en den vermoeiden blik in zijn oog zag, voelde, hoe noodig hij de rust had. Moge die rust hem thans worden geschonken, totdat hij weer geheel zijn krachten heeft herwonnen.

Het is een troost, dat de nieuw benoemde Minister van Koloniën blijkbaar in hetzelfde voetspoor van zijn voorganger wil wandelen. Als man van beslist Christelijke beginselen heeft onze Zending ook van hem niet anders dan warme sympathie en steun te wachten. Idenburg heeft in Indië door zijn eenvoudig Christelijk optreden zooals ook in dit geval menig hart voor het Christendom gewonnen. Het moet voor hem zelf een vreugde wezen, dat zulk een opvolger zijn plaats innemen zal.

Het afzettingsvonnis.

De Classis Middelburg, bijgestaan door de Deputaten der Provinciale Synode, heeft, nu Ds. Netelenbos vóór den bepaalden termijn niet op zijn gevoelens inzake de Schrift was teruggekomen, gemeend het afzettingsvonnis over hem te moeten uitspreken.

Dit besluit, dat met algemeene stemmen werd genomen, luidde aldus:

»De classis Middelburg, bijeen in gewone vergadering op 19 November 1919 in de Gasthuiskerk te Middelburg;

er acte van nemend, dat van Ds. J. B. Netelenbos binnen den hem gestelden termijn geen herroeping is ingekomen van de afwijkende gevoelens, op grond van welke de vorige classicale vergadering met medewerking van de deputaten der Synode van Zeeland naar artikel 11 D. K. O. de schorsing van den kerkeraad van Middelburg heeft geapprobeerd;

opnieuw in overeenstemming met het rapport en de conclusies der commissie Geesink c.s. vaststellende, dat Ds. J. B. Netelenbos metterdaad gevoelens voorstaat, die geacht moeten worden in strijd te zijn met de artt. 4 en 5 der Nederlandsche geloofsbelijdenis;

constateerend, dat 't in de eerste plaats gaat noch om eenige door Ds. J. B. Netelenbos voorgestane en van de gangbare opvattingen afwijkende exegese (uitlegging) van enkele gedeelten der Heilige Schrift, noch om een bepaalde uitdrukking op zichzelf, in welke Ds. J. B. Netelenbos het goddelijke gezag van een der Bijbelboeken ontkende, maar om het ethisch beginsel, dat daaraan ten grondslag ligt, nl. de meening, dat de boeken der Heilige Schrift eerst goddelijk gezag erlangen door de werking van den heiligen geest in het hart der geloovigen, waartegenover de gereformeerde kerken steeds hebben beleden en alsnog willen handhaven, dat deze werking van den heiligen geest in het hart der geloovigen dit objectief goddelijk gezag niet schept, maar slechts doet erkennen, waarmede ook in strijd is de uitdrukking van Ds. J. B. Netelenbos, ook door de commissie-Geesink cs. gewraakt in haar rapport, dat de laatste en diepste grond van ons geloof niet in de Schrift kan liggen, maar alleen kan gevonden worden in den mensch zelf, in het religieuze wedergeboren subject, den Christen (zie J. B. Netelenbos: De grond van ons geloof, Utrecht 1919, blz. 6);

besluit met leedwezen, opnieuw gehoord het advies van deputaten voornoemd, volgens artt. 79 en 80 D. K. O. over te gaan tot afzetting van Ds. J. B. Netelenbos van den dienst en hiervan kennis te geven aan den kerkeraad van Middelburg en aan Ds. J. B. Netelenbos."

Voorts adviseerde de Classis van den Kerkeraad van Middelburg, om gedurende een half jaar een wachtgeld aan Ds. Netelenbos uit te keeren ten bedrage van pl.m. $^2/_3$ van het tot dusver genoten tractement, onder beding evenwel dat door Ds. Netelenbos geen Bijbellezingen, Catechisaties enz. zullen worden gehouden; ook wanneer hij op een andere wijze gedurende dezen tijd in zijn onderhoud gaat voorzien of ophoudt lid van een der Gereformeerde Kerken te zijn, houdt het wachtgeld op.

Dat Ds. Netelenbos zich bij dit besluit niet zou neerleggen, was te verwachten. Hij heeft dan ook nu reeds in de pers een protest tegen deze beslissing gepubliceerd, waarin hij verklaart, dat de grond, waarop het afzettingsvonnis rust, niet juist is. Hij schrijft n.l.:

»De meening dat de boeken der Heilige Schrift eerst goddelijk gezag erlangen door de werking van den heiligen geest in het hart der geloovigen, is noch ethisch noch van mij. De als gereformeerd voorgestelde meening in het besluit der classis, dat deze heilige geest in het hart der geloovigen dit objectief goddelijk gezag niet schept, maar slechts doet erkennen, is ook de mijne. Mijns inziens verwart de classis den zijnsgrond van dat gezag met zijn kengrond. De zijnsgrond is de ingeving, de kengrond het getuigenis van den heiligen geest in het hart. Als God mijn hart bewerkt, maar ook dan alleen, zie ik het goddelijke karakter zijner openbaring. Laatste grond dier openbaring is God en laatste grond van mijn geloof erin is ook God, maar dan niet God buiten mij, maar in mij. De classis had beter gedaan nauwkeuriger mijne meeningen te onderzoeken, dan mij op grond van een kwalijk begrepen beginsel te veroordeelen.«

Het is zeker te betreuren, dat Ds. Netelenbos èn tegenover de Commissie die met hem sprak èn tegenover de Classis niet duidelijker zijn meening gezegd heeft, wanneer zijn veroordeeling althans op een »misverstand« berust. Want een misverstand, dat tot een afzetting van een predikant leidt, is wel een »afschuwelijk misverstand«.

Mocht hier dan ook metterdaad niet anders dan een misverstand in het spel zijn, dan is het zeker gewenscht, dat dit vonnis herzien worde. De weg daartoe staat Ds. Netelenbos open. Hij kan van dit vonnis revisie vragen bij de meerdere vergadering en zich zelfs beroepen op de Generale Synode. En gelukkig, dat deze Synode weer zoo spoedig saamkomen zal, dat een al te lang uitstel van de behandeling dezer zaak niet behoeft gevreesd te worden.

Maar dan is het ook noodig, dat Ds. Netelenbos klaarder en duidelijker dan hij dusver deed zijn gevoelen in zake het gezag der Schrift uitspreekt. Indien hij wat den *zijnsgrond* van het gezag der Heilige Schrift aangaat, volmondig erkent, dat deze de inspiratie van de Schrift door den Heiligen Geest is, en alleen wat den *kengrond* betreft, naar het getuigenis des Heiligen Geestes in onze harten verwijst, dan kan zeker niet gezegd worden, dat dit in strijd is met onze Belijdenis. Artikel V onzer belijdenis zegt toch uitdrukkelijk, dat »wij zonder eenige weifeling al wat in deze boeken der Schrift begrepen is, gelooven, *omdat ons de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten, dat zij van God zijn.*«

Het is wel zeer te betreuren, dat Ds. Netelenbos èn door zijn optreden op verschillende plaatsen èn door allerlei niet onbedenkelijke uitlatingen het eigenlijke geschilpunt, waarop ten slotte de beslissing gevallen is, vertroebeld heeft. Noch voor dit optreden van Ds. Netelenbos, noch voor deze uitlatingen, nemen we het dan ook op; we gelooven zelfs, dat Ds. Netelenbos daardoor aanleiding genoeg had gegeven tot censuur. Maar hierover gaat het thans niet. De Classis heeft op advies der Provinciale Deputaten het afzettingsvonnis ten slotte gegrond op één cardinaal punt. Juist op dit punt nu is de zaak blijkbaar niet tot klaarheid gekomen. Want wanneer Ds. Netelenbos bereid is het objectieve gezag van de Heilige Schrift volkomen te erkennen, maar alleen staande houdt, dat de diepste grond voor *ons geloof* aan de Heilige Schrift ligt in het getuigenis des Heiligen Geestes in onze harten, dan schijnt dit volkomen in overeenstemming met wat onze Belijdenis zegt. En we kunnen geen oogenblik veronderstellen, dat de Classis iemand onwaardig zou verklaren om langer het predikambt in onze Kerken te bedienen, die hetzelfde zegt, wat onze Confessie ons leert.

Dr. H. H. K.

Leestafel.

Dr. F. M. Th. Böhl, Het Oude Testament. Bij J. B Wolters' U. M. — Groningen, den Haag, 1919.

Dit boek van Prof. Böhl, hoogleeraar in de Hebreeuwsche taal- en letterkunde en de Israelitische Oudheden aan de Rijks-Universiteit te Groningen, is het 1e deel van het, onder redactie van Prof. Dr. A. van Veldhuizen verschijnend, Bijbelsch-Kerkelijk Woordenboek.

Het IIe deel van dat Woordenboek, hetwelk gaat over de Kerk en bewerkt is door Prof. W. J. Aalders, werd reeds vroeger hier door mij besproken.

Prof. Böhl is een zoon van den ook ten onzent bekenden, in 1903 overleden, Dr. Eduard Böhl, hoogleeraar in de dogmatiek aan de Protestantsche Theologische Faculteit te Wenen.

Het nog te wachten IIIe deel van dat Bijb.-Kerk. Woordenboek zal over het N. Testament. en het IVe, eveneens nog te wachten, over Godsdienstwetenschap gaan.

Dit Ie deel van B. K. W., à's het IIe, fraai gebonden en gedrukt en ook niet meer dan ruim 300 bladzijden tellend, noemt Prof. Böhl zelf „eene poging om het geheele terrein der Oud-Testamentische Wetenschap te omvatten." Wie ook maar eenigszins bekend is met den omvang van het gebied der wetenschap, welke het O. T. tot object heeft, en daarbij let op den omvang van dit deel van het Woordenboek, zal het wel met den hoogleeraar eens zijn, dat „deze poging bij dit bestek slechts mogelijk was, doordat de auteur zich beperkte tot datgene, wat hem het belangrijkst leek, èn door groote beknoptheid van vorm en stijl."

Door inachtneming van deze tweeërlei beperking dunkt mij, dat de poging geslaagd is

Ook van Dr. Böhl's Het Oude Testament geldt het: *In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister.*" Want om zoo het belangrijkste afzegrenzen, men vergeve mij dit germanisme, van het minder belangrijke, kan alleen hij, die het vak meester is.

Een verdienste van dit boek is, dat het oriënteert.

Ook omtrent de problemen op het gebied dezer wetenschap.

Tegenover deze problemen staat de Schrijver, wat ik zou willen noemen, conservatief-critisch.

Zoo, om dit aan enkele voorbeelden te verduidelijken, in het artikel Bronnensplitsing en wel in verband met de z.g. „Regenboogbijbel."

Met dit laatste woord duidt men aan die uitgave van het O. T., welke in al de kleuren van den regenboog prijkt, doordat de verschillende bronnen op verschillend gekleurd papier zijn gedrukt. In het artikel nu over Bronnensplitsing schrijft Böhl „De vraag is niet of men bronnen *mag* splitsen, maar (en dit moet in elk geval afzonderlijk beoordeeld) of men bronnen *kan* splitsen. Hij noemt dan vooral twee bezwaren, die in den laatsten tijd geopperd werden. Op grond daarvan zegt hij: „Door dit inzicht verliest de (op O. T.-terrein meestal zuiver hypothetische) broonensplitsing veel van haar belang voor het geschiedkundig onderzoek." (p. 61).

In het artikel Pentateuch leest men: »De Kuenen-Graff-Wellhausensche theorie«, die het auteurschap van Mozes geheel ontkent, de oudste bestanddeelen van den P. plaatst in het tijdperk der koningen, de jongste (en omvangrijkste) echter pas in het tijdperk na de ballingschap, was omstreeks het eind der 19e en begin der 20ste eeuw in academische kringen bijna algemeen aanvaard.« »Dat evenwel (reeds sedert de dagen van Hengstenberg, Haevernick, Keil) de tegenspraak in technische en ook in Roomsche kringen nooit verstomd was, spreekt van zelf«. In de laatste jaren echter verhief zich het verzet ook in het meer »kritisch« gerichte kamp«. Als grond daarvoor wijst hij dan weer op de splitsing en de tijdsbepaling der bronnen. En aan het einde van het Pentateuch-artikel schrijft Prof. Böhl »Het P. onderzoek bevindt zich thans in een tijdperk van overgang, en nauwkeuriger onderzoek der kritische methode zal leiden tot meer conservatieve resultaten«. In de artikelen over God en den Godsdienst van Israel bestrijdt hij de constructie van het Israelitisch Godsbegrip en van de religie van Israel door Kuenen en Wellhausen. In het eerste artikel leest men op p. 119: »Deze constructie is even verkeerd en eenzijdig als de bewering (indertijd door Marcion en de Gnostieken), dat er een principieel verschil bestaat tusschen den God van het O. T. en van het N. T.«

Een andere verdienste van het boek is de litteratuur-opgave bij vele artikelen.

Ook bij de studie van de Israelitische Oudheden, en van de O. T. Geschiedenis is het met succes te raadplegen.

De waarde van het boek wordt nog verhoogd door de omstandigheid, dat ook vele vaderlandsche beoefenaren van de O. T., zoo oudere als jongere, er met hun prestaties op dit gebied, in worden vermeld. Dat Prof. Böhl er niets over zichzelf in schrijft en dat ook onze Dr. G. Ch. Aalders van Ermelo er geen plaats in kreeg, acht ik een lecmte.

2. Fraternitas, Groot-Gereformeerd Studentenblad. Zesde Jaargang, Tiende Aflevering.

Deze periodiek is het orgaan onzer vier Gereformeerde Studenten Corporaties. Van dat der Dames-Studenten; der Theologische School te Kampen, der Vrije Universiteit te Amsterdam; en van de Societas Studiosorum Reformatorum.

Het November Nr. nam een artikel op van de hand van den heer L. J. du Plessis over Beginsel-Beleving onder die Greep. Studente in Suid-Afrika. „Ook die Gereformeerde Studente woistel om verband te lê tusschen die moderne leve en hulle levensbeginsel. Dis natuurlik dat hierbij samenwerking gezoek word met geestverwante in en buiten Nederland, en dan wel in die eerste plek gelijkgesinde studente van die eie Nederlandse stam."

Zoo het begin.

Volgt een korte maar duidelijke schets van het Hooger Onderwijs in het vaderland van den Schrijver, zooals dat daar geregeld is bij de Wet van 1916.

Daardoor maakt men kennis met de drie neutrale Staats-Universiteiten te Kaapstad, te Stellenbosch en te Pretoria, en met de Theologische Kweekschool te Stellenbosch en de Theologische School der Gereformeerde Kerk te Potchefstroom, die ook Universiteitscollege heet. Zij is ingemaakt van de Kerk, behoudens toezicht over de Theologische Faculteit, en wordt gesubsidieerd door den Staat. Deze School, Hoogeschool op Gereformeerden grondslag, heeft een Faculteit der Godgeleerdheid, een Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte en een Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

In deze maand zal zij haar 50 jarig bestaan herdenken. De Kerk heeft een Jubileumfonds bijeengebracht van meer dan *f* 132.000.

Van de Hollandsch-sprekende Studenten in Z.-Afrika vertelt de heer du Plessis, dat de meerderheid nog alleszins godsdienstig is, en tog. . . . . die *Gereformeerde* levensbesef ontbreek bijna geheel-en-al. Gevolg is dat allemaal saamwerk in 'n religieuse organisatie, die Christelike Studentenvereeniging (C. S. V.), wat misshien baie lofwaardig is, maar beslis nie Gereformeerd nie«. Twee groepen, zoo vernemen wij echter, werken in de C. S. V. niet mee en wel de Doppers of de Studenten van Potchefstroom en ook die meer nuchtere, zooals du Plessis ze noemt, onder de overigen, welke geen vrede meer kunnen vinden in het geloof hunner vaderen. Van de eerste groep zegt de schrijver: »alleen op Potchefstroom (is) welbewuste positie ingenomen teen die »wetenschap« van onse tijd«. Die Potchefstroomsche Universiteitskollege wil vir Suid-Afrika wees, wat die Vrije is en, naar ons hoop, al meer zal word vir Nederland, en die Calvin College vir Noord-Amerika.

3. Schuurkalenders.

Het is weer tijd te gaan denken aan het zich aanschaffen van een Scheurkalender 1920.

De Firma F. P. D'Huy te Middelburg zond ons die van het Gereformeerd-Tractaat-Genootschap »Filippus«.

Mooi Schild, naar Harold Copping, waarop, met kennis van oud-Egyptische toestanden, het bezoek van Jacob bij den Farao in beeld is gebracht. Het blok biedt op de blaadjes een tekst met goede verklaring.

De Uitgever J. N. Voorhoeve, Den Haag, zond ons zijn Geïll. Chr. Scheurkalender.

Op blok en Schild een welgeslaagde voorstelling van de »deugdelijke huisvrouw« uit Spr. 31. Jammer alleen, dat ook niet de »huisman« er een plaatsje op kreeg. Aan de huisvrouw zoo heelemaal-alleen, in 17e eeuwsch milieu, verbindt zich nu onwillekeurig de gedachte aan een weduwe. Het blok heeft teksten met daarbij enkel welgekozen versjes en tusschen de blaadjes vindt men keurige plaatjes in kleurendruk.

G.

Voor Kinderen.

BEKEERING.

II.

Op zekeren middag, toen de regen het wandelen belette noodde de hoogleeraar zijn nicht uit met hem naar de stad te rijden en zijn werkplaats (laboratorium) eens te gaan bezichtigen. De jonge dame nam dit gaarne aan, al speet het haar dat zij bij dit weer haar mooiste pak niet kon aantrekken.

De werkplaats van den hoogleeraar was een ruime, fraaie zaal.

Op tafel stonden allerlei werktuigen, flesschen, buizen enz. Verschillende thermometers hingen aan de wanden. Allerlei steenen of metalen voorwerpen, benevens twee groote werktafels vulden voorts de ruimte. 't Geheel gaf een indruk van orde en regelmaat, en tevens van netheid en reinheid. Stof viel nergens te bespeuren.

De jonge gravin die voor 't eerst van haar leven een laboratorium bezocht, stond verbaasd en verrast bij hetgeen zij hier aanschouwde. Zij had nooit gedacht dat haar oom zooveel bemoeienissen had, zooveel toestellen en werktuigen behoefde. Wel begreep ze van het meeste niet waartoe het diende, ja wist er zelfs de namen niet van, maar dit begreep ze wel dat er veel kennis, veel verstand en veel werklust moest zijn bij iemand die zich hier op zijn plaats zou vinden. Oom rees al dadelijk zeer in haar achting.

Maar nog meer toen hij beproefde op haar vragen antwoord te geven, en haar op veel opmerkzaam maakte 't welk zij anders licht voorbij had gezien. Zij had nooit eenig denkbeeld gehad van den arbeid als hier werd verricht. Het speet haar nu niet dat het dezen middag zoo regende want daaraan dankte zij het aangenaam en leerrijk bezoek aan het laboratorium. Ze wist toen niet dat zij er later nog veel meer aan danken zou.

De middag was bijna voorbij. Voor de bezoekster was hij omgevlogen. Gaarne was zij nog veel langer gebleven zijn, maar de professor wist bij ervaring, hoe vermoeiend het bezoeken van museums en dergelijke is, vooral wanneer de bezoeker belang stelt in hetgeen hij ziet.

»'t Wordt tijd van gaan, nichije«, sprak hij, »anders wordt ge te moe.«

»Maar ik heb nog zooveel niet gezien«.

»Welnu, dan een anderen keer. Ik ben tot uw dienst, want nu ik zie, dat ge er prijs op stelt hier eens rond te zien.«

»O heerlijk« riep het nichije. »We moeten gauw nog eens gaan.«

»Best« was het antwoord, »maar wij blijven nu toch nog even. Ik moet u toch nog iets laten zien dat ge tot nu toe niet hebt kunnen opmerken. Ga nog even mee«.

(Slot volgt.)

UIT HET OOSTEN.

DE DIEREN.

Na de leeuwen verdienen de beren, die in het Noorden vrij talrijk waren en er nog voorkomen, genoemd te worden.

De Syrische beer was een gevaarlijk buurman voor de menschen. Dat kwam door zijn groote toegenegenheid tot de schapen eener kudde, wel te verstaan, genegenheid om ze op te eten. Vandaar, dat de herders zoo dikwijls met beren hadden te kampen. Zoo b.v. David, toen een leeuw en een beer te gelijk op de kudde aanvielen. Ze huisden ook in de bosschen, gelijk wij zien uit de geschiedenis der twee-en-veertig kinderen, die den profeet Elisa hadden bespot, en deswege door twee beren werden verscheurd.

Evenzoo een gevreesd dier was de wolf, die het ook al op de runderen en schapen had gemunt. De Schrift spreekt van grijpende wolven, van zware wolven, en wij weten allen, wat de Heere Jezus spreekt van den wolf, die de kudde bedreigt, zoodat de huurling vlucht die geen herder is.

De wolf is een rasgenoot van den hond, hoewel een groote vijand. Honden kwamen dan ook in Palestina veel voor, al durf ik ook niet zeggen, dat er zooveel waren als nu te Amsterdam. Zij werden niet als vaak bij ons voor liefhebberij gehouden, maar deden dienst als waakhonden bij de kudden. Zulke honden waren min of meer getemd, maar veel talrijker waren de wilde honden die overal rondzwierven, en soms half razend van den honger op alles aanvielen wat eetbaar was, ook levende dieren en zelfs menschen. Toen de goddelooze koningin Isebel uit het venster van haar paleis te pletter was geworpen, en haar vertrapt lijk daar lag, kwamen dadelijk de wilde honden die in de stad zwierven, en vraten het lijk schoon op. Soms doolden die honden in groote troepen saam en waren zeer gevaarlijk voor wie hen tegenkwam. Nog kort geleden zwierven in Constantinopel, de hoofdstad van Turkije, bij nacht de wilde honden in troepen rond.

Een ander veel voorkomend roofdier was de jakhals, in onze Statenvertaling meestal vos genoemd. Dit slimme dier beroofde de wijngaarden, at vogels op, en richtte allerlei schade aan. Dat er veel vossen waren weten we o.a. uit de geschiedenis van Simson, die er driehonderd ving.

Wilde runderen en wilde ezels zijn bij ons niet, maar in het Oosten waren er vele. De Bijbel spreekt van sterke stieren van Bazan, een streek in het Noorden van Palestina. 't Waren woeste beesten evenals de wilde ezel of woudezel, dien men niet temmen kon. Hij leefde vrij en blij in de bosschen. Als van Ismaël gezegd wordt: hij zal een woudezel van een mensch zijn, dan wordt dit verklaard, door wat volgt: Zijn hand zal zijn tegen allen en de hand van allen tegen hem. Hij zou vrij leven, vijandig tegen allen. Zoo leeft ook de woudezel, die overigens een prachtig dier is, gelijk ik eens in den dierentuin gezien heb.

Ge merkt wel, vrienden, dat Palestina andere en meer wilde dieren bevatte dan ons land. Dat kon ook wel niet anders. Tot die dieren behoort ook de arend, waarvan in de Schrift herhaaldelijk gesproken wordt. Van de vromen wordt gezegd, dat zij zullen opvaren met vleugels gelijk de arenden. Ook de arend was een gevaarlijk vijand voor de kudde, al stelde hij zich gewoonlijk met kleiner dieren dan schapen tevreden.

Wanneer wij zoo spreken over de dieren in het Oosten en hun leefwijze, dan denken we onwillekeurig aan de woorden van den Psalmist, in Psalm 104.

»De hooge bergen zijn voor de steenbokken; de steenrotsen zijn een vertrek voor de konijnen.

Hij heeft de maan gemaakt tot de gezette tijden; de zon weet haar ondergang.

Gij beschikt de duisternisse, en het wordt nacht, in denwelken al het gedierte des wouds uittreedt.

De jonge leeuwen, brieschende om eene roof, en om hun spijze van God te zoeken.

De zon opgaande, maken zij zich weg, en liggen neder in hun holen."

David had in zijn jeugd, als herder, bij nacht en dag gelegenheid gehad de dieren gade te slaan, gelijk heel de schepping rondom hem. Geen wonder, dat hij door des Heeren geest gedreven er zoo schoon en verheven over spreken kon als in Ps. 104, die wel scheppings- of natuurpsalm heeten mag.

Hoogenbirk.

Officieele Berichten.

Vrije Universiteit.

Men schrijft ons:

In het jaar 1905 werd uit den kring der voorstander van de Vrije Universiteit opgeroepen de heer R. J. Grevers die jaren lang zijn hartelijke belangstelling en liefde had betoond.

Vooral de Medische faculteit had de liefde van zijn hart, en daarom werd bij testamentaire beschikking door hem bepaald, dat na het overlijden van zijn echtgenoot Mevr. Wed. R. J. Grevers geboren Bosshardt, de Vereeniging voor Hooger onderwijs als zijn erfgenaam zou optreden.

Deze week werd het bericht ontvangen dat Mevrouw Grevers, te Utrecht, is overleden, zoodat een bedrag van *f* 30.000.— effectief, aan de Vereeniging voor de Medische faculteit wordt afgedragen.

De interest van dit kapitaal komt dus ten goede aan de Medische faculteit, waardoor de inkomsten vermeerderen, wat zeer dringend noodig is.

De begrooting voor deze faculteit bedraagt voor 1920 een som van *f* 37.000, waar tegenover als inkomsten niet meer kan worden geraamd dan *f* 24.000 van de v. Coeverden Adriani Stichting, aan contributiën en schenkingen pl.m. *f* 2000, aan interest met inbegrip van de rente van bovengenoemd legaat *f* 2800, zoodat op een te kort van *f* 9000 voor het jaar 1920 moet worden gerekend. Het kan niet anders, of de Medische Faculteit moet krachtig worden gesteund.

Reeds meermalen is er de aandacht op gevestigd, dat met minder dan *f* 150.000 jaarlijks inkomen de kosten aan de Universiteit, zooals ze thans is ingericht, niet kunnen bestreden worden.

Het is dus niet overbodig dat, ook al gaan de inkomsten aan contributiën gestadig vooruit, de propaganda moet worden voortgezet.

Uit Drenthe blijven de berichten verblijdend. Uit Hijken kwam nog eene verhooging van *f* 18, uit Hoog- en Laaghalen *f* 26, uit Beilen *f* 52 en uit Westerbork *f* 18, dus totaal *f* 114, terwijl bovendien nog een paar vrienden hunne contributie verhoogden. Met de incasseering der contributiën schiet het flink op. Het bedrag, vorig jaar om dezen tijd ontvangen, bedroeg *f* 15000, terwijl nu reeds ruim *f* 20.000 inkwam. Toch moet, zal het goed zijn, nog vóór 31 December *f* 30.000 inkomen.

Indien de Heeren correspondenten en agenten dus nog wat over te maken hebben, al is het niet het geheele bedrag, dan wordt op voorloopige storting groote prijs gesteld.

De verzending per Giro maakt het nu zoo gemakkelijk, dat tegen een gedeeltelijke remise zeer weinig bezwaar bestaat voor de Correspondenten, en het aan het Bureel niet veel last veroorzaakt.

Kort Verslag van de Vergadering der classis Dordrecht, gehouden te Dordrecht 13 Nov. 1919.

Art. 1. Namens de roepende kerk van Nieuw-Lekkerland opent Ds. J. P. Visscher de vergadering. Gezongen wordt Ps. 111:1, gelezen Zacharias 3.

Art. 2. De credentiebrieven worden onderzocht door de brs. Kuijk en Pijl. Daaruit blijkt, dat alle kerken vertegenwoordigd zijn. Zwijndrecht zendt twee ouderlingen, Sliedrecht een ouderling-secundus; Molenaarsgraaf-Brandwijk heeft een diaken afgevaardigd; evenzoo de kerk van Brussel. Gehoord de redenen van afwezigheid wordt aan de diakenen keurstem verleend.

Art. 3. In het moderamen nemen zitting Ds. J. P. Visscher praes., Ds. A. Schippers scriba, Ds. M. M. Horjus assessor.

Art. 4. De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

Art. 5. Geen stukken zijn ingekomen.

Art. 6. Voorgelezen wordt het verslag van de deputatie voor kerkvisitatie door Ds. v. Rennes en door Ds. Schippers. Over 't algemeen valt de bloei der kerken te constateeren en levert de visitatie geen bijzonderheden. De classis spreekt uit, dat uit de rapporten echter blijkt, dat nog niet door iedere kerk aan de norm, door de classis gesteld, is voldaan wat de predikantstractementen betreft, en dringt er op aan, dat zulks alsnog door de kerken geschiede.

Art. 7. Aangaande de zending valt niets bijzonders te rapporteeren.

Art. 8. De classis besluit, dat bij afscheid en intrede, de consulent haar zal vertegenwoordigen. Bij alle andere gelegenheden is aan het moderamen overgelaten in dezen te handelen.

Art. 9. Een rapport betreffende de honoraria der consulentschappen wordt uitgebracht. Na breede besprekingen besluit de classis, dat de consulent in overleg met de vac. kerk zich in deze zaak met elkander hebben te verstaan.

Art. 10. Rapport wordt uitgebracht door de commissie tot nazien van de boeken van den quaestor bij monde van br. Trapman. De classis keurt de rekeningen goed; de quaestor wordt gedechargeerd en hem dank gezegd voor zijn volbrachten arbeid.

Art. 11. Ds. de Jonge doet voorlezing van de bedragen voor Art. 11 en Art. 13, naar den nieuwen standaard berekend.

Art. 12. De kerk van Antwerpen vraagt steun van de classis voor een circulaire aan de Kerken in Nederland om financieel te worden geholpen. Deze collecte-aanvrage uit te schrijven, wordt toegestaan met steun van de classis.

Art. 13. De vac. beurten worden aldus geregeld. Antwerpen Dec. Ds. v. Rennes, Jan. Ds. Vonkenberg, Febr. Ds. Warner; Molenaarsgraaf-Brandwijk, Febr. Ds. Horjus; Papendrecht Dec. Ds. de Jonge, Jan. Ds. de Kruyter; Puttershoek Dec. Ds. Meijnen, Jan. Ds. v. Rennes, Febr. Ds. Schippers.

Art. 14. Onderzoek naar Art. 41 D. K. O. levert geen bijzonders. Alleen wordt aan de kerk van Antwerpen advies gegeven Inzake toelating tot het H. Avondmaal.

Art. 15. Roepende kerk volgende vergadering Papendrecht, eerste Donderdag in Februari.

Art. 16. Het kort verslag wordt gelezen en goedgekeurd.

Art. 17. De praeses gaat voor in dankgebed en sluit de vergadering.

Op last der classis,
M. M. HORJUS.